

IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR DE DEZVOLTARE A INTELIGENȚEI EMOȚIONALE ASUPRA FORMĂRII PROFESIONALE A VIITORILOR ÎNVĂȚĂTORI/EDUCATOARE- PROIECT EDUCAȚIONAL

Prof. Lidia Ivașcu

Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr”, Cluj-Napoca

Prof. Nicoleta Meseșan

Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr”, Cluj-Napoca

I. Inteligența emoțională

Într-o lume în care inteligența artificială este tot mai valorizată, se acordă o importanță crescută unei teorii a inteligenței care ar părea total diferită sau chiar opusă și anume inteligența emoțională. Conceptul de inteligență emoțională a fost lansat de către Daniel Goleman și are la bază ideea conform căreia succesul profesional și personal nu se datorează doar asimilărilor catitative de cunoștințe sau performanțelor școlare, ci și capacității și abilității individului de-a valoriza în contexte noi, în medii socio-profesionale diverse achizițiile cognitive personale, bazându-se pe relaționare pozitivă și autocunoaștere.

Inteligența emoțională reprezintă abilitatea de a identifica, de a utiliza, de a înțelege și de a gestiona emoțiile, cu scopul de a comunica eficient, de a empatiza cu cei din jurul nostru, de a depăși provocările și nu în ultimul rând, de a preveni și de a atenua conflictele. Conform teoriei inteligenței emoționale, există cinci competențe emoționale și sociale de bază: cunoașterea de sine, auto-control, motivare, empatia, deprinderi sociale.

Cele mai importante aptitudini pentru inteligența emoțională sunt: ascultarea activă, interpretarea comunicării nonverbale și interpretarea propriilor stări afective. Mai precis, pentru a înțelege mai bine inteligența emoțională trebuie să pornim mai întâi de la a ne cunoaște pe noi înșine.

II. Proiectul educațional- prezentare generală

Pornind de la considerațiile teoretice menționate și de la importanța inteligenței emoționale în viața cotidiană, dar și în formarea viitoarelor cadre didactice pentru învățământ preșcolar și primar, s-a propus proiectul educațional cu titlul *Impactul activităților de dezvoltare a inteligenței emoționale asupra formării profesionale a viitorilor învățători/ educatoare*. Proiectul se derulează în două instituții de prestigiu din învățământul vocațional pedagogic, fiind lansat de către Liceul Pedagogic „Iosif

Vulcan” Oradea, în parteneriat cu școala pedagogică clujeană, reprezentată prin Colegiul Național Pedagogic „*Gheorghe Lazăr*” Cluj-Napoca. Proiectul se derulează în anul școlar 2018-2019 fiind adresat elevilor din clasele a XI-a. Scopul proiectului este formarea unei noi generații de educatori/ învățători care să dovedească abilități emoționale: conștiința de sine, încredere în sine și autocontrolul emoțiilor și al impulsurilor supărătoare, care să fie capabili de empatie și care să accentueze dezvoltarea personală a noilor generații de școlari, în vederea obținerii unor performanțe școlare, personale și sociale îmbunătățite.

Proiectul urmărește mai multe **obiective**, o parte dintre acestea fiind:

- Formarea unor abilități la elevii de liceu pentru recunoașterea și etichetarea cu acuratețe a emoțiilor și felul în care acestea îi determină să acționeze;
- Formarea capacității de-a recunoaște factorii stresanți și factorii care îi motivează în atingerea performanțelor;
- Proiectarea și susținerea practică a unor work-shopuri privind autocunoașterea și recunoașterea propriilor emoții;
- Diseminarea exemplelor de bună practică prin schimb de experiență și idei ale elevilor, prin elaborarea și prezentarea unor activități practice vizând dezvoltarea emoțională și personală a preșcolarilor și a școlari mici, dar și a viitoarelor cadre didactice.

Activitățile desfășurate în din cadrul proiectului au avut un impact major asupra elevilor de liceu, dintre acestea enumerăm: ateliere de dezvoltare personală, activități de dezvoltare a componentei emoționale, documentare metodică specifică activităților adresate preșcolarilor și școlarilor mici și activități susținute de către elevi practicanți la grupe de preșcolari și școlari. La **finalul proiectului**, se vor realiza un raport final de evaluare și o broșură conținând exemple de bună practică din activitățile de practică pedagogică.

III. Dimensiuni practic-aplicative ale proiectului

Activitățile didactice proiectate și realizate de către elevi în cadrul orelor de practică pedagogică de specialitate au la bază o informare complexă asupra atributelor inteligenței emoționale și a aspectelor metodice specifice activităților pentru formarea și dezvoltarea abilităților sociale și emoționale. Mai jos sunt redată câteva exemple de bună practică desfășurate de către elevii clasei a XI-a C, Colegiul Național Pedagogic „*Gheorghe Lazăr*”, Cluj-Napoca.

Activitatea 1: În lecția de *Comunicare în limba română*, la clasa I B, cu subiectul *La circ*, s-a urmărit identificarea unor emoții și comportamente asociate acestora. Propunătoare a fost Ioana Vesa, elevă în clasa a XI-a C. Redăm secvențe din demersul didactic: propunătoare a spus povestea *La circ* (Anexă). Se adresează întrebări pe baza povestirii și se discută despre prietenie. Exemple de întrebări:

1. „-Ce ați învățat din această poveste?”
- Noi am învățat să fim prietenoși și să acordăm fiecăruia o șansă. ”
2. „- Cum vă simțiți când vă faceți noi prieteni? ”
„- Noi ne simțim fericiți, bucuroși, entuziasmați.
3. „- Cum vă simțiți când sunteți acceptați de către ceilalți? ”
„- Noi ne simțim împliniți, recunoscători.”

Se realizează o dramatizare pornind de la subiectul poveștii.

Fig 1. La circ- secvențe din activitatea didactică- propunător Ioana Vesa- clasa a XI-a C

Activitatea 2: La grădiniță, la grupa mijlocie, s-a propus o activitate cu subiectul *Jocurile copiilor iarna*, propunător Narcis Nosa, elev în clasa a XI-a C. Una dintre activitățile de învățare a fost asocierea jocurilor și sporturilor specifice anotimpului iarna, reprezentate prin imagini, cu propria emoție apoi argumentarea alegerii făcute. Copiii au avut la dispoziție jetoane cu reprezentarea grafică a diferitelor emoții.

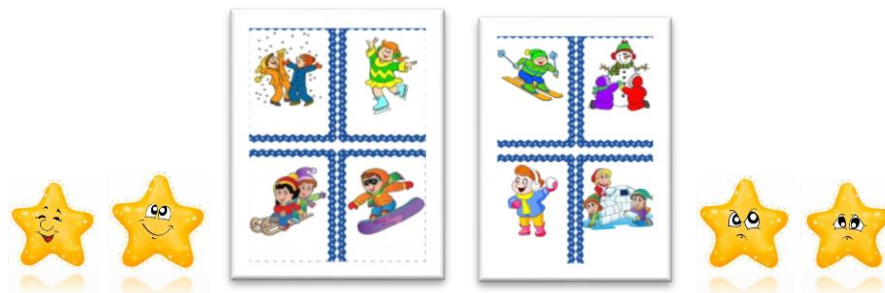

Fig 2. Materiale utilizate în activitatea didactică

Fig 3. Jocurile copiilor iarna- secvențe din activitatea didactică- propunător Narcis Nosa, elev clasa a XI-a C

Activitatea 3: La grupa mică s-a desfășurat activitatea *Ghicește cum mă simt*, iar forma de realizare a fost jocul didactic. Propunătoarea activității este Alexandra Dămian, elevă în clasa a XI-a C. Regulile jocului și sarcinile de învățare au fost următoarele: *varianta I:* fiecare copil extrage câte un jeton și spune emoția pe care o reprezintă, apoi o situație în care a simțit acea emoție. *Varianta a II-a* a jocului: fiecare copil învârtă cubul cu dragoni și imită emoția care se află pe partea de sus a cubului. În completare, s-a propus ca activitate citirea poveștii *De ce plângem?* de Andreea Constantin.

Fig 4. Ghicește cum mă simt- secvențe din activitatea didactică- propunătoare Alexandra Dămian, clasa a XI-a C

3. Concluzii: Proiectul educațional de față are o importanță crescută pentru elevii clasei a XI-a din perspectiva conștientizării și a dezvoltării abilităților emoționale în succesul școlar și profesional, dar și pentru preșcolarii și școlarii mici unde s-au desfășurat activități specifice pentru dezvoltarea inteligenței socio-emoționale. Pe termen lung, beneficiarii direcți, elevii, în calitatea de viitoare cadre didactice, vor accentua educația socio-emoțională la clasele de copii unde vor profesa.

Daniel Goleman afirma: „Întrevăd o zi în care inteligența emoțională va fi înțeleasă pe o scară atât de largă încât nu va mai fi nevoie să o menționăm, deoarece va deveni parte integrantă din viețile noastre. Într-un astfel de viitor, educația socială și emoțională va fi deja o practică-standard în școlile de peste tot. (...) Dacă IE ar fi să

devină la fel de răspândită ca IQ-ul (...) cred că atunci (...) comunitățile în care trăim vor fi toate mai umane și mai stimulatoare (Goleman, pag 18).

Anexă:

La circ Ioana Vesa, elevă clasa a XI-a C

„Într-o dimineață, rața împreună cu ursul se pregătesc pentru spectacolul de circ care va avea loc peste două zile, însă aceștia întâmpină o problemă deoarece mai au nevoie de cineva pentru a putea realiza spectacolul de circ. Într-o zi, în sala de repetiții se auzi un zgomot, era un arici care se rostogolea.

-Bun! Numele meu este ariciul Cici. Am auzit că aveți nevoie de cineva care să participe la circ. Eu sunt foarte potrivit pentru circ deoarece știu multe acrobații. Pot să particip împreună cu voi?

- Bun! spuse rața. Nu cred că ești potrivit pentru spectacolul de circ deoarece ai mulți țepi și eu nu vreau să mă accidentez din cauza țepilor tăi.

Ursul interveni:

- Stai liniștită că nu ne va face rău ariciul. Sunt sigur că se va descurca foarte bine la circ și pare prietenos.

- Nu vă voi înțepa! Eu vreau să fim prieteni și să facem cel mai frumos spectacol de circ împreună. Îmi acordați o șansă?

- Da, fiecare merită o șansă, răspunse ursul.

- Ai dreptate, fiecare dintre noi merită o șansă. Ești acceptat în echipa noastră pentru spectacolul de circ, spuse rața.

- Mă bucur mult că fac parte din echipa voastră! răspunse ariciul Cici.

Astfel, cele trei animale se împrietenesc și se pregătesc împreună pentru spectacolul de circ. Spectacolul a ieșit minunat, iar ariciul s-a simțit foarte bine alături de noii săi prieteni.”

Bibliografie:

Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. Editura Curtea veche, București

Zlate, M. (coord) (2005). *Psihologie- manual clasa a X-a*- Editura Aramis, București

Cojocaru, M. (2016) *Inteligența emoțională și succesul școlar*- suport de curs -preluat după: <https://www.scribd.com/document/330182817/0-Suport-Curs-Inteligența-Emoțională-Si-Succesul-Scolar-Final>

*** Curriculum pentru învățământ preșcolar- 3-6/7 ani (2008) preluat după:

http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/Progr_Pre/TT/Curriculum%20pentru%20invatamantul%20prescolar%203%20%E2%80%937%20ani.pdf

***Programa școlară *Comunicare în limba română* – clasa pregătitoare, clasa I, clasa a II-a, aprobată prin OM 3418/19.03.2013

http://programe.ise.ro/Portals/1/2013_CP_I_II/01_CLR_CP_II_OMEN.pdf

<https://www.redbubble.com/people/tronjavolta/works/29930878-sad-react>